

Can Brustenga

Santa Eulàlia de Ronçana

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Can Brustenga, s/n. Barri del Rieral
Emplaçament Per la ctra de Parets a Bigues, pel carrer de la Mare de Déu de Montserrat, el 1er camí a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.64336
Longitud: 2.23014
UTM Est (X): 435887
UTM Nord (Y): 4610466

Classificació

Número de fitxa 08248 - 15
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BPU. NNSS (DOGC 31/03/1995)
Número inventari IPA 29505
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001714800DG31B0001IH
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn - Antequem S.L.
Data de registre de la fitxa: dl., 04/07/2011 - 02:00

Descripció

El casal de Can Brustenga és un edifici d'origen medieval que va reconstruir-se al segle XVII segons la tipologia clàssica de tres crugies. Durant el segle XIX es va fer una reforma de marcat caràcter senyorial, a través de la consolidació de la façana, la decoració de les estances amb pintures murals, la construcció de la caixa d'escala amb una lluernia i els cossos amb galeries que tanquen el pati.

La masia és de planta quadrangular i s'estructura en tres crugies. Consta de planta baixa, pis i golfes i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana, d'on sobresurt una lluernia que dóna llum a la caixa d'escala. El frontis es compon simètricament segons tres eixos d'obertures, d'arc pla arrebossat a la planta baixa i a les golfes i d'arc rebaixat de pedra carejada al pis. El portal d'accés és de pedra carejada i incorpora la data "17...8". El finestral central té sortida a un balcó corregut que enllaça amb la terrassa habilitada sobre les corts que envolten la casa frontalment. El balcó està delimitat amb baranes de forja i la terrassa amb balustrada. Entre els finestrals de les golfes s'intercalen dos esgrafiats ovalats, força desdibuixats, un dels quals incorpora un gnòmon. La façana queda rematada per un capcer rectangular que queda resseguit amb una cornisa ceràmica. La composició de la façana de llevant és igualment simètrica, definida per tres eixos d'obertures d'arc pla arrebossat a la planta baixa i al pis i d'arc de mig punt ceràmic a les golfes. A les façanes de ponent i tramuntana les obertures són d'arc pla arrebossat i es disposen de forma aleatòria. El tractament dels murs havia estat esgrafiat amb franges horitzontals negres, del qual només se'n conserva un petit tram al voltant del portal.

L'espai interior conserva l'estructura típica distribuïda entorn la sala del pis que, com la majoria de les estances, està abundantment decorada amb pintures murals d'estil clàssic a les parets i a l'enteixinat del sostre. Entre les habitacions amb alcoves, destaca la de l'hereu, situada de forma preferent a la part frontal de la casa, així com la de les nenes, on hi ha tres alcoves amb els respectius arcs lobulats amb motllures. L'escala que comunica els tres nivells de la casa també està profusament decorada amb frescos, el del sostre datat de l'any "1865", i es delimita amb una barana de forja on hi consta "FRANCISCO / BRUSTENGA / 1846". A la planta baixa hi ha el celler, cobert amb voltes sostingudes per un pilar central, així com el menjador i la cuina, on l'amplada dels murs apunta que podria correspondre's amb la construcció primitiva.

El pati empedrat frontal està delimitat al sector de ponent per les corts, que s'obren amb dues galeries horitzontals amb pòrtics d'arc de mig punt arrebossat al primer nivell i d'arc carpanell al segon. D'altra banda, al sector de llevant, trobem un cos d'un sol nivell que s'adossa al volum principal i presenta una galeria amb pòrtics d'arc de mig punt tapiats. Cal afegir que als extrems de la terrassa habilitada a la part superior hi ha dues garites defensives. El sector de migdia s'obre amb pòrtics de les mateixes característiques i queda tancat per la capella i la masoveria. Aquesta darrera consta de planta baixa i pis i té la coberta a dos vessants amb el carener perpendicular a la façana. A l'interior s'hi conserven els sostres amb volta catalana i dos arcs de mig punt ceràmics al pis. Entre ambdues construccions hi ha l'entrada coberta amb volta de canó que condueix al pati, a través d'una portalada d'accés d'arc pla de pedra carejada amb l'intradós motllurat i la inscripció: "ISIDRO OLLER/ BROSTENGA/ AÑ 1697", on hi ha el portal de la capella. Al costat de xaloc del pati hi ha adossat el pou i una antiga cisterna. A la part de tramuntana hi ha una altra portalada que incorpora la inscripció: "IHS / 1697", on s'ha afegit : "RENOVAT EN 1912".

Història

La primera notícia que tenim del nom d'origen hongarès Brustenga el trobem en un membre de la cort de la reina Violant d'Hongria. Per tradició oral, la família Brustenga situava els seus orígens en aquest personatge, fins que en un document localitzat a la Biblioteca Nacional de Madrid van poder verificar

aquesta informació. Aquest Ramon de Brustenga va casar-se amb Guilleuma de Riudeperes i va establir-se en aquesta zona. A finals del segle XIII ja es va acensar una peça de terra de Can Torres a nom de Brustenga. A partir del segle XV, els Brustenga van ampliar la propietat del mas amb l'adquisició de noves terres i masos, com són els Rovira Jussana i Sobirana, actualment desapareguts. A través de diversos casaments amb altres pairalies vallesanes, al llarg del segle XVII el mas Brustenga va esdevenir una de les propietats més importants de la comarca. Tant és així, que tot i l'existència de diverses pubilles, els fills mantenien el nom de la casa, en detriment dels Company, Xammar, Alrani i Oller. Durant el segle XVIII, també van adquirir els masos Trias i Sabater de Santa Eulàlia. Aquesta puixança econòmica va veure's reflectida en la reconstrucció de la masia, en què se li donà un marcat caràcter senyorial. A mitjans del segle XX es va segregar una part de la finca, com són els masos Trias i Maset. El propietari actual, Francesc Brustenga, ha estat alcalde de Santa Eulàlia en dues ocasions (1973-1979, 1983-1987).

Bibliografia

BRUSTENGA, J. Petit resum de la història de Can Brustenga (inèdit).

CANTARELL, C.; CIURANS, X. (2010). El patrimoni històric de Santa Eulàlia de Ronçana. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.

CLARET, J. (1968). "Cases que tenen història: Can Brustenga", Anuari Local, núm. 6. Santa Eulàlia de Ronçana: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Santa Eulàlia de Ronçana (Vallès Oriental). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

